

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K.V. br. 6/07 (od 01.01.2010. godine broj predmeta je K. Po2 br. 22/10)

Glavni pretres 27.04.2009.

Izveštaj: Nataša Kandić i Milena Vasić, punomoćnice žrtava

Saslušanje svedoka Petra Vulete

Na dan napada na Lovas 10.10.1991, nalazio se u kući prijatelja Josipa Kuveždića. Između 6:00 i 6:30 ujutru, na selo su počele da padaju granate. Ubrzo je čuo glasove dobrovoljaca koji su napali selo. Sat vremena nakon granatiranja u Josipovu kuću došao je Mirko Pemper naoružan i u uniformi bivše JNA. Tražio je Josipa jer im je bio potreban električar, a njemu je naredio da pođe sa njima i prijavi se, jer je u selu uspostavljena nova vlast. Kod mašinske radionice sreli su Milana Radojčića, koji se predstavio kao komandant TO i koji mu je naredio da nešto uradi, te da na ruku stavi belu traku kako bi se znalo da je Hrvat. Kada je došao kući, tast mu je rekao da ga je tražio Željko Krnjajić. Narednih dana radio je na čišćenju i spremanju učionica i ostalog što mu je bilo naređeno. Na snazi je bio policijski čas, pa se Hrvati nisu mogli kretati po selu. Dana 17.10.1991, nakon gašenja nekih požara, vratili su se u zadružno dvorište, gde su im vojnici naredili da se ne udaljavaju, jer će Ljuban Devetak održati sastanak. Pripadnici vojne policije stražarili su na izlazima i time sprečavali eventualna bekstva. U zadružno dvorište je predveče ušao optuženi Devetak. Meštane su tada pretresli i uterali u dvorište. Seljani su najpre seli na beton, a potom, po naređenju nekog vojnika, preneli klupe iz kuhinje i seli na njih. Optuženi Devetak je rekao da će saznati ko puca noću i da, ako te noći ne bude pucnjave, znači da je pucao neko od njih. Tada se okrenuo ka čuvarima i naredio im da pucaju u svakog ko se pomeri. Čuvari su ih tukli čeličnom šipkom. Zatvorenici nisu smeli da idu do toaleta jer bi i u tom slučaju dobijali batine. Petronije i Marko iz Novog Sada su bajonetom ošišali Josipa Turkalja, koji je imao dugu kosu. Ujutru je u Zadregu ušao Ljuban Devetak sa nekim oficirima. Ispred je stajao vod vojnika u maskirnim uniformama. Prozivali su zatvorenike, a optuženi Devetak je određivao ko će na levu stranu, među dobrovoljce koji su batinali, a ko na desnu. Optuženi Devetak ga nije poznao, da bi mu nakon objašnjenja ko je naredio da pređe na levu stranu. Petronije i Marko su odmah počeli da ga tuku i udaraju kundakom puške. Nakon batinanja optuženi Devetak je naredio da krenu ka izlazu iz sela, kako bi dozvali one koji pucaju. Kolonu meštana pratili su vojnici. Tokom kretanja neko od vojnika ubio je Boška Bođanca. Kada su došli do parcele sa detelinom, vojnici su im naredili da se kreću držeći se za ruke i da nogama razgrću detelinu. Nakon nekoliko metara začula se eksplozija. Video je kada je telo Ivice Kraljevića poletelo u vazduh. Istog momenta vojnici su otvorili vatru po njima. On se bacio u travu. Pored njega ležao je Zlatko Božić, stomak mu je bio raznet i zapomagao je da ga ubiju. Ubrzo je došao vojnik i ispalio rafal u njega. Nepovređeni meštani su razminirali teren, a potom izneli ranjene i vratili se u Zadregu. Ranjene su *tamićem* odvezli u nepoznatom pravcu. Narednih dana nastavio je sa obavljanjem prinudnih radova. Optuženi Milan Devčić ga je ispitivao o oružju o kome nije ništa znao, nakon čega ga je istukao i rekao mu da će i optuženi Devetak pričati sa njim. Dok je ispred Zadregu istakao gorivo video je *Aždaju* i Nikolu kako razgovaraju sa optuženim Ljubanom Devetakom. Optuženi je drugu dvojicu pitao *da li ste ga saslušali*. Kasnije je video *Aždaju* i Nikolu kako tuku Zvonka Martinovića, koji je sutradan pronađen mrtav.

Pitanja predsednice veća

U kritičnom periodu optuženog Ljubana Devetaka viđao je samo u uniformi. Osim optuženog Devetaka, 17.10.1991. u zadružnom dvorištu bili su i Đuro Prodanović, Milan Vorkapić, Zoran, Radovan i Obrad Tepavac, Mile Radović, kao i optuženi Milan Devčić i Milan Radojčić, koje pre napada nije viđao u Lovasu. Optuženi Milan Devčić je bio komandir policije.

U selu nije bilo pripadnika Zbora narodne garde ili hrvatske policije, a bile su organizovane seoske straže.

Meštani Hrvati zatvarani su u podrumu opštine. Josip Petković mu je pričao da su ga srpski vojnici tu saslušavali, polivali vodom i mučili strujom sa akumulatora.

Pitanja punomoćnica oštećenih

Radne obaveze svedoka određivao je optuženi Milan Radojčić.

Pitanja branilaca optuženih

Svedok je bio pripadnik Lovaske satnije, 204. Vukovarske brigade. Po tom osnovu ostvaruje primanja u Hrvatskoj.

Komentar:

Saslušanje svedoka obavljeno je putem video-konferencijske veze iz Županijskog suda u Vukovaru. Suđenje je pratilo 8 članova porodica žrtava i posmatrač *Žena u crnom*.

Fond za humanitarno pravo